

виняткове значення для здоров'я дітей, має правильне чергування фізичних навантажень і певної розумової діяльності, а також дотримання відповідного чіткого режиму. Це полягає в тому, що після будь-якої напруженої роботи (чи то розумової чи фізичної) організм дитини потребує у відпочинку.

Отже, можна зробити висновок, що роль фізичного виховання в житті кожної людини (в тому числі і в підлітковому віці) є визначною, адже дана система соціально-педагогічних заходів цілком спрямована на зміцнення здоров'я та організму взагалі та несе в своєму розумінні мету удосконалювати фізичні можливості, а також формувати життєво важливі рухові навички та вміння.

Список використаних джерел

1. Петрушин Д. В. Фізична підготовленість підлітків її сучасний стан та мотиватори, засоби вдосконалення спортивної активності: зб. наук. праць. Житомир, 2020. С. 50-53.
2. Роль фізичного виховання. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14498/>
3. Ковальчук Г. П. Проблема фізичного виховання та зміцнення здоров'я школярів у творчій спадщині. *Педагогічний дискурс*, 2011. С. 236-241.

Арделян Д. Р.

*здобувач вищої освіти,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Скрипченко І. Т.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
завідувач кафедри фізичного виховання та
тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ

*Ardelyan D. R. Organizational and legal foundations of non-olympic sport
Keywords: non-olympic sport, structure, development, international law*

Спорт – це одна з фундаментальних функцій у творенні прогресивної та сучасного суспільства з метою збереження і зміцнення здоров'я населення, засіб підвищення життєстійкості, оптимізму, працездатності людей. Наша держава розробляла статті та акти щодо нормативної регламентації в цьому питанні. Наприклад, за статтею 49 Конституції України, утвердженою ще 1996 році, проголошує про державне піклування та забезпечення умов для розвитку медичного огляду та спорту для забезпечення здоров'я населення.

Спорт існує з людиною протягом усього його життя і в історичному плані. Розвиток олімпійських ігор та неолімпійського спорту відбувався

приблизно одночасно. Комплексний характер Олімпійських ігор з можливістю задоволення уподобань широкої глядацької аудиторії, універсальність принципів Олімпізму, які перевірені у сприятливі та кризові періоди – все це стимулювало становлення неолімпійського спорту як складової міжнародного спортивного руху [1]. Поширення і масовість здорового способу життя розпочалась у ХХ ст., приблизно після Першої світової війни, спочатку зі спортивних організацій при школах, так і спортивних ігор для підлітків, дітей та молодих людей. Так спорт став елементом, як поширювався за межі регіонів вивели види неолімпійських ігор в популярні варіанти фізичного розвитку. За різними джерелами, сьогодні налічується близько 3500 видів рухової активності, значна частина з яких вже має статус «вид спорту» або в перспективі може його отримати. Цей показник у 70 разів перевищує кількість видів спорту, що входять до програм Олімпійських ігор. І кількість осіб, які приділяють увагу саме видам спорту, які підлягають цій категорії значно вища за осіб-представників Олімпійських дисциплін. Обумовлено це тим, що не у всіх є можливість потрапити до олімпійської програми; поява актуальності спорту і його розуміння його важливості для багатогранного розвитку людини; що спорт також виступає як елемент культурної спадщини народу і їх глобалізація.

Ця інтенсивність розвитку показує про актуальність розвитку цієї системи і підготовки майбутніх фахівців не тільки як спеціалістів зі спортивної культури, а й спеціаліста з історичної та правової бази в цій сфері. Це стосується і неолімпійських дисциплін, бо відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», який набув чинності 1 січня 2011 р. він є визнаним як самостійним напрямом спорту, а з другого – набуває все більшого значення в соціальному і спортивному житті суспільства [2]. Також політика держави щодо спорту, його функціонування і розвитку вказана в Національній доктрині, різними державними програмами та іншими нормативно-правовими актами. Тому на сьогодні розвинена міжнародна структура, що об'єднує організації різних країн та напрямів спорту, а ще які розподілені на конкретні функції і відповідають на конкретне правове питання. В цій багатогранній та складній структурі немає головного органу, організації чи федерації, окрім SportAccord, що координує діяльність щодо проведення міжнародних комплексних змагань як системотворчого чинника сучасного неолімпійського спорту [3]. Правове регулювання неолімпійського спорту відбувається також на засадах міжнародно-правових нормах. Через правове регулювання відбувається розвиток, інтеграція та ефективність спорту і його управління.

В розвитку організаційно-правової бази для неолімпійського спорту беруть широке коло країн і їх завданнями є: участь у міжнародних організаціях, забезпечених в спортивному русі; взаємодія з міжнародними спортивними структурами, наприклад МОН або МСФ; організація і проведення міжнародних спортивних змагань, заходів конференцій тощо; розширення прав клубів, організація, нагляд за комерційною діяльністю в

ній; підтримка з міжнародною охороною прав інтелектуальної власності; міжнародна антидопінгова система та інше.

Актуальністю існування спортивної правової бази є регулювання відносин та регламентація. Тому сьогодні вирішується питання поширення організаційно-правових норм над національними, хоч воно і має рекомендаційний характер. Але керівні організації, клуби, федерації базують свою діяльність саме на загальноприйнятих нормах, статутах та інших нормативних актах задля постійного функціонування і розвитку спорту.

Аналізуючи неолімпійський спорт, можемо констатувати, що основними організаціями, які визначають його правове поле функціонування на міжнародному рівні, є SportAccord, МОК, IWGA і спортивний арбітражний суд (Court of Arbitration in Sport, CAS), а правове регулювання базується на використанні норм законодавства Швейцарії, що обумовлено знаходженням штаб-квартири; конституцій/статутів, інструкцій та директив федерацій і організацій, правил та регламентів проведення змагань та відповідності зазначених документів вимогам, висвітлених у Олімпійській хартії; Меморандуму про розуміння; антидопінгового законодавства та відповідності його Всесвітньому антидопінговому Кодексу (World Anti-Doping Code) [3, 4]. За цими організаціями закріплені принципи цінності спортсмена, визнається Всесвітній антидопінговий кодекс, принцип чесного та чистого спорту. Вирішення правопорушень у спорті вирішується Спортивним арбітражним судом. Отже, міжнародні правові засади заохочують до правової глобалізації усі структури неолімпійського спорту задля його чесного та активного розвитку в міжнародних рамках.

Звичайно існування правової системи без закріплених юридичних джерел неможливе, тому міжнародні організації закріплені у Статуті Міжнародної асоціації Всесвітніх ігор і визначає принципи, роль, норми функціонування IWGA; антидопінгові правила, прийняті IWGA відповідно до Всесвітнього антидопінгового кодексу; Меморандум про розуміння визначає відносини та напрями співробітництва між МОК та IWGA та інші [5].

Тож, ми можемо зазначити, що регулювання спортивного права відбувається як окремо державою, так і міжнародними державними статутами і організаціями, членами якої є країна. Це обумовлює можливість глобалізації та зближення країн-учасниць та можливість зробити спорт більш чистим та справедливим. Сучасний неолімпійський спорт розвивається у тісній взаємодії з сучасним олімпійським рухом, а саме формуючи єдине організаційно-правове поле функціонування, визначене ідентичністю керівних організацій.

Список використаних джерел

1. Імас Є., Борисова О., Когут І. Неолімпійський спорт: проблеми та перспективи розвитку. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*: зб. наук. праць. Вип. 2, 2016. С. 145-152.
2. Долбишева Н. Г. Загальні основи неолімпійського спорту» як нормативна дисципліна підготовки фахівців зі спорту *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. Вип. 10, 2012. С. 20-24.

3. Борисова О. В. Організаційно-правові основи неолімпійського спорту. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. № 2, 2015. С. 4-8.
4. Skrypchenko I., Pavlovsky H. The decision of the sports disputes in national sports arbitration court. *International And National Security: Theoretical And Applied Aspects*. Theses of the IV International scientific-practical conference (Dnipro, March 13, 2020). Pp. 397-398.
5. Долбишева Н. Г., Шевляк І. М., Скрипченко І. Т. Всесвітні ігри у міжнародному спортивному русі: навч. посібник. Дніпро: Інновація, 2016. 356 с.

Бурима К. В.

*здобувач вищої освіти,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Крюковська О. С.

*старший викладач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

РОЛЬ НЕОЛІМПІЙСЬКИХ ВИДІВ СПОРТУ В СУЧАСНОСТІ

Burima K. V. The Role of Non-Olympic Sports in The Modern World

Keywords: non-Olympic sport, competitive activity, training system, national sports organizations

Важливим чинником, який впливає на розвиток держави, є спорт в різних його напрямках, таких як, олімпійський, неолімпійський, адаптивний, спорт для всіх та ін. У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (1993) зазначено, що неолімпійський спорт – це напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з неолімпійських видів спорту та підготовкою спортсменів до цих змагань [1]. Сьогодні 70 % видів спорту належать до неолімпійських.

Як відзначають сучасні вчені, зокрема Імас Є., Матвеев С., Борисова О., Долбишева Н., неолімпійський спорт довгий час знаходився поза увагою науковців, проте інтенсивний розвиток в останні десятиліття, визнання та підтримка з боку Міжнародного олімпійського комітету свідчать про доцільність аналізу передумов виникнення та становлення 55 неолімпійського спорту як соціального явища, визначення місця і ролі у міжнародному спортивному русі та сучасному суспільстві [2].

Як і спорт в цілому, неолімпійський спорт вирішує низку соціально значущих завдань, зокрема зміцнення здоров'я, вдосконалення рухових здібностей, виховання характеру, визнання в соціумі, створюючи умови для розвитку фізичних і морально-вольових якостей молодого покоління [3].